46ste vergadering

Woensdag 19 februari 2003

Aanvang 13.00 uur

Voorzitter: Weisglas

Tegenwoordig zijn 128 leden, te weten:

Van Aartsen, Adelmund, Algra, Aptroot, Arib, Van As, Atsma, Van Baalen, Bakker, Balkenende, Van Beek, Blok, Blom, Van Bochove, Boelhouwer, Van Bommel, Bos, Van den Brink, Bruls, Buijs, Bussemaker, Van de Camp, Cornielje, Çörüz, Crone, Van Dam, Depla, Van Dijken, Dijsselbloem, Dittrich, Douma, Dubbelboer, Duivesteijn, Duyvendak, Eerdmans, Eijsink, Eurlings, Ferrier, Fierens, Van Geel, Geluk, Van Gent, Gerkens, Giskes, De Graaf, De Grave, Griffith, De Haan, Halsema, Van der Ham, Hamer, Haverkamp, Heemskerk, Van Heemst, Herben, Hermans, Hessels, Van Heteren, Hirsi Ali, Hofstra, Hoogervorst, Ten Hoopen, Huizinga-Heringa, Kalsbeek, Kamp, Kant, Karimi, Van der Knaap, Koenders, Koopmans, Kortenhorst, Kraneveldt, De Krom, Kruijsen, Van der Laan, Lazrak, Leerdam, Van Lith, Mastwijk, Van Miltenburg, Mosterd, Nawijn, Van Nieuwenhoven, Noorman-den Uyl, Van Oerle-van der Horst, Oplaat, Örgü, Ormel, De Pater-van der Meer, Rambocus, Remkes, Rijpstra, Rouvoet, De Ruiter, Samsom, Schreijer-Pierik, Slob, Smeets, Spies, Van der Staaij, Sterk, Straub, Stuurman, Terpstra, Tichelaar, Timmer, Timmermans, Tjon-A-Ten, Tonkens, Varela, Van Velzen, Vendrik, Verbeet, Verburg, Verdaas, Verhagen, Vietsch, Van der Vlies, Vos, B.M. de Vries, J.M. de Vries, K.G. de Vries, Van Vroonhoven-Kok, Weisglas, Wijn, De Wit, Wolfsen en Zalm,

en de heren Balkenende, minister-president, minister van Algemene Zaken, de heer De Hoop Scheffer, minister van Buitenlandse Zaken, en de heer Kamp, minister van Defensie en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

De Nerée tot Babberich en Dijksma, wegens ziekte;

Wilders, Van Winsen en Albayrak, wegens verblijf in het buitenland.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, aan het einde van de vergadering van vandaag te beslissen over de brief van het Presidium inzake een onderzoek naar de diervoederketen (28798).

Ook stel ik voor, te behandelen in de vergaderingen van 12 en 13 maart:
- de rapportage over de Europese Conventie (28473), met spreektijden voor de fracties van het CDA, de PvdA en de VVD van 10 minuten, voor de fracties van de SP, LPF, GroenLinks en D66 7 minuten en voor de overige fracties 5 minuten;
- het wetsvoorstel Kleine wijzigingen en reparaties in diverse wetten op het terrein van Volkshuisvesting, Ruimtelijk Ordening en Milieubeheer (28651);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Penitentiaire beginselenwet in verband met het penitentiair programma en het elektronisch toezicht (28420);
- het wetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Strafvordering in verband met de invoering van de raadsheer-commissaris en enige andere onderwerpen (28477);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de Nederlandse organisatie voor wetenschappelijk onderzoek en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek ter uitvoering van de in het Wetenschapsbudget 2000 opgenomen voornemens en tot het aanbrengen van een aantal technische wijzigingen (28466);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet educatie en beroepsonderwijs en de Interimwet zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs, in hoofdzaak in verband met uitzendkrachten in het onderwijs (regeling uitzendkrachten in het onderwijs) (28643).

Voorts stel ik voor, te behandelen in de vergaderingen van 18, 19 en 20 maart:
- het rapport van de enquête-commissie Bouwnijverheid (28244) (debat met de commissie);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs en de Wet op de economische delicten in verband met het vervallen van de vergunnings-

plicht voor arbeidsbemiddeling (28465);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen in verband met afdelingen voor intensieve zorg en voor intensieve behandeling in justitiële jeugdinrichtingen (28462).

Daarnaast stel ik voor, te behandelen in de vergaderingen van 25, 26 en 27 maart:
- het rapport van de enquêtecommissie Bouwnijverheid (28244) (debat met de regering).

Voorts stel ik voor, te behandelen in de vergaderingen van 1, 2, 3 april:
- het rapport van de enquêtecommissie Srebrenica (28506) (debat met de commissie).

Ten slotte stel ik voor, te behandelen in de vergaderingen van 8, 9 en 10 april:
- het rapport van de enquêtecommissie Srebrenica (28506) (debat met de regering).

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Op verzoek van een aantal fracties heb ik benoemingen gedaan in commissies. De bijzonderheden daarover zullen in een noot in de Handelingen worden opgenomen.

(Deze noot is opgenomen aan het eind van deze editie.)[1]

De **voorzitter**: Ik stel voor, een groot aantal stukken van de lijst van werkzaamheden af te voeren. De nummers zullen in de Handelingen na de lijst van ingekomen stukken worden vermeld.

Het woord is aan de heer Hofstra.

De heer **Hofstra** (VVD): Voorzitter. U hebt het debat over de enquête bouwfraude ingepland. Als ik het goed begrijp, wordt de ene week met de commissie gedebatteerd en de volgende week met de regering. Ik wil niet zeggen dat het per se nodig is, maar ik kan mij voorstellen dat de woordvoerders behoefte hebben aan een langere periode tussen beide debatten, bijvoorbeeld om zaken te spreken met belangenvertegenwoordigers.

De **voorzitter**: Voor dit moment zou ik aan het voorstel willen vasthouden. Wij hebben de gewoonte om het op deze manier te doen, maar wij kunnen natuurlijk met iedere gewoonte breken. De normale procedure is er ook op gericht om het momentum niet verloren te laten gaan. Ik handhaaf derhalve het voorstel zoals ik het eerder deed.

Aldus wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Duyvendak.

De heer **Duyvendak** (GroenLinks): Voorzitter. Er zijn vanmiddag twee AO's, één over de Betuwelijn en één over het niet uitvoeren van een motie over het prestatiecontract NS, waarvoor ik nu alvast een VAO wil aanvragen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aan beide verzoeken te voldoen. De VAO's worden toegevoegd aan de vergadering van vandaag.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Atsma.

De heer **Atsma** (CDA): Voorzitter. In de regeling van werkzaamheden van gisteren hebt u aangekondigd dat er morgen niet vergaderd wordt. Vanavond is er een algemeen overleg over de radiofrequenties. Gezien de tijdsdruk door een uitspraak van de rechter is het niet uit te sluiten dat er fracties zijn die er een VAO aan vast willen koppelen.

De **voorzitter**: Volgens de planning wordt het algemeen overleg over de radiofrequenties van 19.00 uur tot 21.00 uur gehouden. Mij is bekend dat ambtelijk wordt bezien of het algemeen overleg over de radiofrequenties eerder kan beginnen dan 19.00 uur. Overigens kan dit de behandeling van andere VAO's overlappen. Als het mogelijk is om de behandeling van het VAO te vervroegen, voegen wij die aan het einde van de dag toe aan de agenda. Als het alleen maar tussen 19.00 uur en 21.00 uur vanavond kan worden gehouden, moeten wij meteen na afloop van dat algemeen overleg om 21.00 uur vanavond het VAO behandelen. Ik wil namelijk morgen niet vergaderen.

De heer **Dittrich** (D66): Voorzitter. Mag ik in dit verband iets over de stemmingen vragen? Gisteren zijn er moties ingediend die vandaag in stemming zouden worden gebracht. Kunnen wij zo snel mogelijk over de moties van het debat van gisteren stemmen en vanavond over de moties die tijdens de behandeling van VAO's worden ingediend?

De **voorzitter**: Bij iedere stemming zijn 150 leden aanwezig, dus wat dat betreft maakt het niet zoveel uit. Wat is de motivering van uw verzoek? Omdat dit de laatste vergaderdag is voor het reces zal er vanavond zeker een stemming voortvloeien uit de behandeling van het VAO over het frequentiebeleid. Ik hoop uiteraard niet dat de behandeling ervan pas om 21.00 uur kan plaatsvinden.

De heer **Dittrich** (D66): Dit begrijp ik. Het zou alleen goed zijn om een knip aan te brengen in de stemmingen. Sommige Kamerleden hebben namelijk verplichtingen 's avonds. Dan kunnen wij voor de avondpauze over de moties van gisteren stemmen en over de rest daarna.

De **voorzitter**: Ik heb daartegen geen bezwaar. Laten wij afspreken dat wij over de moties die gisteren zijn ingediend tijdens het debat over het vreemdelingenbeleid, aan het einde van de middag stemmen, dus na afloop van het debat over Irak.

De heer **Atsma** (CDA): Voorzitter. Ik begrijp de motivatie van collega Dittrich niet. Kennelijk is dit een agendaprobleem van één fractie. Wij hebben in elk geval doorgegeven dat er vanavond aan het begin van de avond stemmingen zijn. Wij gingen daar tenminste van uit. Als het later wordt, heb je een andere discussie, want niet iedereen is op dit moment in huis.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Voorzitter. Ik zou een algemene opmerking willen maken. Ik vraag mij af of de Kamer er goed aan doet om morgen niet te vergaderen. Het is een gewone donderdag. Ik heb er moeite mee dat wij vanavond tot heel laat vergaderen. Ik kan u ook eerlijk zeggen dat onze fractie vanavond afscheid neemt van Paul Rosenmöller. Dit zouden wij dan moeten afzeggen. Ik vind het eigenlijk onzinnig om een gewone donderdag niet meer te gebruiken om te vergaderen en te eisen dat iedereen vanavond tot heel laat doorvergadert.

Voorzitter

De **voorzitter**: Gehoord de wensen die zowel plenair als op andere wijze door de verschillende fracties naar voren zijn gebracht, doe ik een nader voorstel. Het lijkt mij praktischer om vanmiddag het debat over Irak te voeren en om de behandeling van alle VAO's morgenochtend te houden en morgen meteen na de lunchpauze te stemmen over de ingediende moties.

De heer **Dittrich** (D66): Geldt dat voor alle moties?

De **voorzitter**: Dat geldt voor de stemmingen over alle moties.

De heer **Dittrich** (D66): Dat lijkt mij een heel goed voorstel.

Overeenkomstig het voorstel van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Geluk.

De heer **Geluk** (VVD): Voorzitter. Ik verzoek u het verslag van het algemeen overleg dat eind verleden jaar is gehouden over de Westerschelde-oeververbinding op de agenda te plaatsen voor plenaire behandeling.

De **voorzitter**: Ik stel voor aan het verzoek van de heer Geluk te voldoen en die behandeling toe te voegen aan de agenda van morgenochtend.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Vendrik.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Door het besluit om morgen toch te vergaderen, is er ruimte voor een door verschillende fracties gewenst algemeen overleg over de WTO-GATTS naar aanleiding van een brief die het kabinet onlangs aan de Kamer heeft gezonden. Ik ga ervan uit dat dit overleg morgenochtend kan plaatsvinden in aanwezigheid van de staatssecretaris van Economische Zaken. Gesteld dat dit het geval is – het is de wens van de meerderheid van de fracties – verzoek ik om morgenochtend enige ruimte op de agenda te reserveren voor bespreking van het VAO, waarna er eventueel over moties kan worden gestemd.

De heer **Timmermans** (PvdA): De staatssecretaris heeft mij, als voorzitter van de betrokken commissie, laten weten dat het zeer moeilijk voor hem is om morgen aanwezig te zijn in de Kamer. Ik zeg voor de duidelijkheid dat de meerderheid van de commissieleden die aanwezig was bij de procedurevergadering, vond dat er een vergadering moest plaatsvinden. Daarmee is niet gezegd dat dit de mening van een meerderheid van de Kamer is. Overigens komen in dit overleg geen zaken aan de orde die vergen dat de Kamer voor het reces een standpunt inneemt. Deze elementen moeten meegenomen worden in de weging.

Omdat er donderdag niet zou worden vergaderd, heb ik gisteren geconcludeerd dat het praktisch onmogelijk is om deze vergadering nog deze week te houden. Omdat er morgen toch wordt vergaderd, is de situatie veranderd, maar het agendaprobleem van de staatssecretaris blijft.

De **voorzitter**: Het agendaprobleem tussen de commissie en de staatssecretaris laat ik graag aan de commissievoorzitter. Ik constateer dat het niet is uitgesloten dat dit algemeen overleg morgen plaatsvindt. Ik sluit derhalve ook niet uit dat het verslag daarvan morgen op de agenda van de plenaire vergadering wordt geplaatst, waarna eventuele stemmingen zullen plaatsvinden.

De heer **De Wit** (SP): Voorzitter. Zo-even is besloten de stemmingen na de lunchpauze te houden. Houdt u er rekening mee dat dit later kan worden? De heer Vendrik vraagt namelijk meer tijd voor bespreking van een VAO.

De **voorzitter**: De heer Vendrik kondigt aan dat er wellicht een verslag van een AO op de agenda moet worden geplaatst. Omdat morgen voor de bespreking van alle VAO's het strenge regime ten aanzien van de spreektijden geldt, kunnen wij deze gemakkelijk allemaal morgenochtend behandelen. Na de schorsing voor de lunch vinden de stemmingen plaats.

Aan de orde is de behandeling van:
- **de brieven van de ministers van Defensie en van Buitenlandse Zaken over de kwestie Irak (23432, nrs. 84, 85 en 86).**

De beraadslaging wordt geopend.

De **voorzitter**: Alvorens de eerste termijn van de Kamer zal plaatsvinden, geef ik op zijn verzoek het woord aan de minister van Defensie voor een mededeling.

□

Minister **Kamp**: Voorzitter. De Kamer heeft gisteren en vandaag enkele brieven ontvangen, waaronder een brief gedateerd 18 februari 2003 van de minister van Buitenlandse Zaken, die hij tevens namens de minister-president en mij heeft gestuurd. Het onderdeel wat onder andere mijn portefeuille betreft, staat op de pagina's 3 en 4. Aan het eind van de passage op pagina 4 staat dat het Defence Planning Committee van de NAVO zo snel mogelijk een besluit zal nemen over de implementatie van de verdedigende maatregelen voor Turkije. Ik meld u dat dit besluit vanmorgen is genomen. Dit besluit houdt in dat onze Patriots die onderweg zijn naar Turkije daar onder commando van de NAVO worden gesteld, om precies te zijn onder het commando van generaal Jones, the Supreme Allied Commander in Europe. De inzet van de Awacs-vliegtuigen is hierbij aan de orde. Het gaat om de Awacs-vliegtuigen die vanuit Geilenkirchen in Duitsland opereren en waarbij Nederlands personeel is betrokken. Daarnaast worden maatregelen genomen om Turkije te helpen zich te beschermen tegen aanvallen met biologische en chemische wapens. De inzet van al deze middelen vindt plaats op of boven het grondgebied van Turkije. De informatie die in de genoemde brief namens de minister van Defensie wordt gegeven, is overigens volledig.

□

De heer **Van Bommel** (SP): Mijnheer de voorzitter. Wij voeren dit debat, terwijl de oorlogstreinen door Nederland denderen. De brief waarin het regeringsbesluit aan de Kamer wordt medegedeeld, moet ongeveer geschreven zijn toen de rail-